

Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Το 'παράδειγμα' των Φιλοσοφικών Σχολών

Ενότητα: Εισαγωγή

Βασίλειος Φούκας
Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Ενότητα 1^η : Εισαγωγή

**Βασίλειος Φούκας
Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής**

Σεμινάριο 1ο

Στόχος του μαθήματος

- Να ενημερωθούν οι φοιτητές/τριες αναφορικά με το περιεχόμενο του σεμιναρίου, τις υποχρεώσεις τους και τη σχετική βιβλιογραφία.

Α. Σκοπός και στόχοι του σεμιναρίου

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να μελετήσουν οι συμμετέχοντες/ουσες σε αυτό τη διαχρονική εξέλιξη της ελληνικής Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης από το 1837, έτος ίδρυσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, έως τη Μεταπολίτευση (1974). Η έμφαση θα δοθεί στις Φιλοσοφικές Σχολές των δύο Πανεπιστημίων, Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Στόχοι του σεμιναρίου

Οι επιμέρους **στόχοι** του σεμιναρίου μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

- α)** να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν οι συμμετέχοντες/ουσες στο σεμινάριο τις ιδιαίτερες συνθήκες ίδρυσης και λειτουργίας των δύο Πανεπιστημίων (1837 και 1926 αντίστοιχα),
- β)** να μελετήσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του διδακτικού προσωπικού των δύο Σχολών, διαχρονικά και συγκριτικά,
- γ)** να μελετήσουν τα προγράμματα σπουδών και να ερμηνεύσουν κάθε φορά τον προσανατολισμό τους (επιστημονικός ή/και επαγγελματικός),

Στόχοι του σεμιναρίου

- δ) να μελετήσουν και να ερμηνεύσουν την κοινωνική φυσιογνωμία των δύο Σχολών,
- ε) να παρουσιάσουν και να ερμηνεύσουν το περιεχόμενο των παιδαγωγικών σπουδών στις δύο Σχολές, διαχρονικά και συγκριτικά.

Στο σεμινάριο αυτό οι φοιτητές/τριες θα έρθουν σε επαφή με πολλαπλές πηγές (νομοθετικά κείμενα, αρχειακό υλικό: πρακτικά συνεδριάσεων, εκθέσεις πεπραγμένων, επετηρίδες, εφημερίδες και ημερολόγια κ.λπ.) για την αναπαράσταση του ιστορικού φαινομένου, τις οποίες θα κληθούν να προσεγγίσουν με δύο, κυρίως, μεθοδολογικά 'παραδείγματα' ανάλυσης και ερμηνείας, την **ιστορική-ερμηνευτική μέθοδο** και την **ποιοτική ανάλυση περιεχομένου**, με κριτήριο κάθε φορά τη μορφή του προς εξέταση υλικού.

B. Χρονοδιάγραμμα σεμιναρίου

1	α) Εισαγωγή στη θεματική
β) Κατανομή εργασιών – Ομάδες εργασίας – Οδηγίες	Βασίλης Α. Φούκας
2	α) Τεχνικά χαρακτηριστικά συγγραφής εργασιών
β) Μεθοδολογικά ζητήματα
γ) Πανεπιστήμιο: Εννοιολόγηση, γένεση, εξέλιξη, φιλοσοφία	Βασίλης Α. Φούκας
3	α) Τα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια και η περίπτωση της Ελλάδας
β) Οι Φιλοσοφικές Σχολές των ελληνικών Πανεπιστημίων έως τη Μεταπολίτευση: Ιστορικο-συγκριτική θεώρηση	Βασίλης Α. Φούκας

B. Χρονοδιάγραμμα σεμιναρίου

4 Παρουσίαση των βιβλίων:

α) Σπ. Ράσης, *Τα*

*Πανεπιστήμιο χθες και
σήμερα. Συμβολή στην
Ιστορία της Εκπαίδευσης: Η
Αγγλοσαξωνική εμπειρία*

5

β) J. Ortega Y Gasset, *Η*

αποστολή του Πανεπιστημίου
(επιμ. Π. Κιμουρτζής)

γ) Σ. Μπουζάκης (επιμ.),
*Ιστορία της Πανεπιστημιακής
Εκπαίδευσης*

δ) Συζήτηση

B. Χρονοδιάγραμμα σεμιναρίου

Παρουσιάσεις εργασιών

- 6 **α)** Νόμοι και νομοσχέδια για την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Ελλάδα (19ος αιώνας-Μεταπολίτευση)
β) Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα: Λόγοι ίδρυσης των δύο Πανεπιστημίων με βάση τα Πρακτικά των συζητήσεων στη Βουλή
- 7 **α)** Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών στον ημερήσιο τύπο
β) Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στον ημερήσιο τύπο
- 8 **α)** Το πρόγραμμα μαθημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών (1837-1974)
β) Το πρόγραμμα μαθημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσσαλονίκης (1926-1974)

B. Χρονοδιάγραμμα σεμιναρίου

9

α) Οι Καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών (1837-1974)

β) Οι Καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσσαλονίκης (1926-1974)

10

α) Φοιτητές και φοιτήτριες της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών: Αριθμητικά δεδομένα, γεωγραφική και κοινωνικοοικονομική προέλευση

β) Φοιτητές και φοιτήτριες της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσσαλονίκης: Αριθμητικά δεδομένα, γεωγραφική και κοινωνικοοικονομική προέλευση

11

α) Η διδασκαλία της Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών

β) Η διδασκαλία της Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης

B. Χρονοδιάγραμμα σεμιναρίου

12

α) Η στάση της
Φιλοσοφικής Σχολής
Αθηνών στις εκπαιδευτικές
μεταρρυθμίσεις

β) Η στάση της
Φιλοσοφικής Σχολής
Θεσσαλονίκης στις
εκπαιδευτικές
μεταρρυθμίσεις

13

Κλείσιμο και αξιολόγηση
του σεμιναρίου

Γ. Υποχρεώσεις των συμμετεχόντων/ουσών στο σεμινάριο:

- *Μία ομαδική εργασία έκτασης έως 15 σελίδες:*

- α) Η έκταση των εργασιών δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 15 δακτυλογραφημένες σελίδες (Times New Roman, 11, πλήρης στοίχιση, μονό διάστιχο, διαστάσεις σελίδας Η/Υ).
- β) Η παρουσίαση (power point) των εργασιών θα πρέπει να είναι έτοιμη **τουλάχιστον τρεις μέρες** πριν από την προφορική υποστήριξη στην τάξη. Αποστέλλεται στον διδάσκοντα και αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα eclass. Η μη έγκαιρη αποστολή σημειώνεται αρνητικά.
- γ) Οι εργασίες πρέπει να παραδοθούν στον διδάσκοντα στην τελική τους μορφή (έντυπα και ηλεκτρονικά) έως τη Δευτέρα 16.12.2013.
- δ) Στις εργασίες βαθμολογείται: η δομή, η μορφή, η ανάλυση, η επιχειρηματολογία και η υποστήριξη (παραπομπές, βιβλιογραφία).

Γ. Υποχρεώσεις των συμμετεχόντων/ουσών στο σεμινάριο:

- Προφορική υποστήριξη:

Κάθε εργασία θα παρουσιάζεται για 20 λεπτά και θα ακολουθούν ερωτήσεις από τους/ τις συμμετέχοντες/ουσες στο σεμινάριο. Τη συζήτηση θα συντονίζουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που θα παρουσιάζουν, κάθε φορά, εργασία. Στο τέλος της συζήτησης οι συμμετέχοντες/ουσες στο σεμινάριο θα αξιολογούν την εργασία, επώνυμα, ως προς την τεκμηρίωση, τα επιχειρήματα, τη μορφή, το περιεχόμενο και τον τρόπο παρουσίασης.

- Συμμετοχή:

Επειδή το συγκεκριμένο μάθημα είναι σεμιναριακό, ο κάθε συμμετέχων και η κάθε συμμετέχουσα σε αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο διδάσκων δρα ως επόπτης – οδηγός. Κάθε ένας και κάθε μία πρέπει να είναι προετοιμασμένος/η να συμμετέχει στη συζήτηση και να διατυπώνει τις ερωτήσεις του/της με τις οποίες θα προάγεται η γνώση.

Δ. Συγγράμματα

1. Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης*, Πρακτικά 4ου Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2008
2. Σ. Μπουζάκης, *Η Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Ελλάδα (1836-2005). Τεκμήρια Ιστορίας*, τόμ. Α' (1836-1925), Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2006

Ε. Εξεταστέα Ύλη

1. Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης*, Πρακτικά 4ου Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2008, σσ. 39-44, 65-78, 79-94, 113-129, 147-162, 233-242, 243-278, 351-363, 365-387, 411-434 **(θα διανεμηθεί δωρεάν μέσω του συστήματος «Εύδοξος»)**
2. Σ. Μπουζάκης, *Η Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Ελλάδα (1836-2005). Τεκμήρια Ιστορίας*, τόμ. Α' (1836-1925), Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2006, σσ. 15-26, 31-90 **(Βιβλιοθήκη Τομέα Παιδαγωγικής LA787.M66.2006)**
3. Β. Φούκας (επιμ.), *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Το 'παράδειγμα' των Φιλοσοφικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης*, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Θεσσαλονίκη 2013 **(θα αναρτηθεί στο <http://eclass.auth.gr>)**
4. Οι εργασίες, οι οποίες θα παρουσιασθούν κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων.

Στ. Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- για περαιτέρω μελέτη και κατανόηση
- για αξιοποίηση στη συγγραφή των εργασιών

Βιβλιογραφία

- Αναστασιάδης, Γ., 2003. *Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης αφηγείται την ιστορία του (1926-1973)*, Θεσσαλονίκη: εκδόσεις: University Studio Press.
- Αντωνίου, Δ. , 2008. Πανεπιστήμιο και Μέση Εκπαίδευση: Το Πανεπιστήμιο ως «παραγωγός» διδακτικού προσωπικού των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (1833-1850)». Αντωνίου, Δ. 2008. *Διαδρομές και στάσεις στη Νεοελληνική Εκπαίδευση 19ος – 20ός αι.*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ. 493-499.
- Αραβαντινός, Δ. και Χασιώτης, Ι., 2000. *Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στην αυγή του νέου αιώνα*. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.
- Βαρμάζης, Ν., 2007. Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: η ίδρυση και η λειτουργία του στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής του Ελευθερίου Βενιζέλου. στο: Πρακτικά Συνεδρίου *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου*, 22-24 Ιανουαρίου 2004. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 255-261.

Βιβλιογραφία

- Βερέβη, Άλκ., 1999. *Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση: η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών, 1950-1982*, Ε.Κ.Π.Α.-Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα.
- Βερέβη, Άλκ., 2007. Από τον οργανισμό του 1922 στον οργανισμό του 1932. Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας. στο: *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου*, 22-24 Ιανουαρίου 2004 Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. σσ. 215-232.
- Βρυχέα Α. και Γαβρόγλου, Κ., 1982. *Απόπειρες μεταρρύθμισης της Ανώτατης Εκπαίδευσης 1911-1981*, Θεσσαλονίκη: Σύγχρονα Θέματα.

Βιβλιογραφία

- Δημαράς, Αλ., 2008. Το Πανεπιστήμιο και οι θεραπεαινίδες του. στο: Μπουζάκης, Σ. (επιμ.), 2008. *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης*. Πρακτικά 4ου Διεθνές Επιστημονικού Συνεδρίου, Πάτρα 6-8 Οκτωβρίου 2006. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 65-78.
- Δημαράς, Κ. Θ., 1987. *Εν Αθήναις τη 3η Μαΐου 1837. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μελέτη ιστορική και φιλολογική*. Αθήνα: Σειρά Ιστορία του Πανεπιστημίου.
- Δημαράς, Κ. Θ., 1989. Ιδεολογήματα στην αφετηρία του ελληνικού Πανεπιστημίου. στο: *Πανεπιστήμιο: Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές*, Αθήνα 21-25 Σεπτεμβρίου 1987, τόμ. Α', Αθήνα: Ι.Α.Ε.Ν. – Γ.Γ.Ν.Γ., σσ. 43-54.

Βιβλιογραφία

- Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 1988. *Γυναίκες και Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα. Οι πρώτες φοιτήτριες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών 1890-1920*, Θεσσαλονίκη:
- Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 2006. "Όχι και Καθηγήτριαι!": Επαγγελματικές επιλογές, ακαδημαϊκή εξέλιξη και κοινωνική παρουσία των πρώτων πτυχιούχων γυναικών. στο: Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 2006. *Διερευνώντας το φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός στη Γενική, Επαγγελματική και Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σσ. 297-319.

Βιβλιογραφία

- Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 2006. "Προ των προπυλαίων": Διεκδικήσεις και αντιστάσεις για την είσοδο των γυναικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1890) και Θεσσαλονίκης (1926). στο: Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 2006. *Διερευνώντας το φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός στη Γενική, Επαγγελματική και Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σσ. 235-296.
- Ζιώγου-Καραστεργίου, Σ., 2011. Γυναίκες και Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα: 19ος και 20ός αιώνας. στο: Σ. Μπουζάκης (επιμ.), 2010. *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις*, τόμ. Β': Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-2010. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 597-613.

Βιβλιογραφία

- Καραμανωλάκης, Β., 2006. *Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και η διδασκαλία της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1932)*. Αθήνα: Ι.Α.Ε.Ν.-Γ.Γ.Ν.Γ.
- Καραμανωλάκης, Β., 2011. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Ιστοριογραφικές διαδρομές του πανεπιστημιακού θεσμού στο ελληνικό κράτος. στο: Σ. Μπουζάκης (επιμ.), 2011. *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις*, τόμ. Β': Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-2010. Αθήνα : Gutenberg, σσ. 383-402.
- Κιμουρτζής, Π., 2007. Πανεπιστήμιο (1910-1917): Καθηγητές, σύμπνοια και έριδα. στο: *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου*, Πρακτικά Συνεδρίου, 22-24 Ιανουαρίου 2004. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 189-200.

Βιβλιογραφία

- Κιμουρτζής, Π., 2001. *Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1860): Οι πρώτες γενεές των διδασκόντων*, Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.-Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών .
- Κιμουρτζής, Π., 2003. Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια ως πρότυπα: η ελληνική περίπτωση (1837). στο: *Νεύσις*, τχ. 12, σσ. 129-149.
- Κριμπάς, Κ., 2003. Η Ανώτατη Παιδεία. 1922-1940. στο: *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 7: Ο Μεσοπόλεμος, 1922-1940. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 185-196.
- Κυπριανός, Π., 1996. Φοιτητικός πληθυσμός και ζήτηση σπουδών στην Ελλάδα (1891-1936). στο: *Τα Ιστορικά*, τχ. 24-25, σσ. 225-252.

Βιβλιογραφία

- Λάμπας, Κ., 2004. *Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα*. Αθήνα: Ι.Α.Ε.Ν.-Γ.Γ.Ν.Γ.
- Λάμπας, Κ., 2003. Πανεπιστήμιο Αθηνών. Θεσμικό πλαίσιο, οργάνωση, ιδεολογική λειτουργία. στο: *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τόμ. 4^{ος}. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σσ. 151-162.
- Μαρκέτος, Σπ., 1989. Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Κριτική στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. στο: *Πανεπιστήμιο: Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές*, Αθήνα 21-25 Σεπτεμβρίου 1987, τόμ. Β΄, Αθήνα: Ι.Α.Ε.Ν. – Γ.Γ.Ν.Γ., σσ. 397-420.

Βιβλιογραφία

- Μπουζάκης, Σ., 2006. Η Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Ελλάδα (1836-2005). *Τεκμήρια Ιστορίας*, τόμ. Α' (1836-1925), τόμ. Β' (1926-2005). Αθήνα: Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ., (επιμ.), 2008. *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg .
- Ortega, J., Υ., Gasset, επιμ. Κιμουρτζής, Π., μτφρ. Γλ. Μανιώτη, 2004. *Η αποστολή του Πανεπιστημίου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Παπαδάκης, Ν., 2004. *Η Παλίμψηστη Εξουσία: Κράτος, Πανεπιστήμιο και Εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Πανεπιστήμιο, 1989. *Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές*, 21-25 Σεπτεμβρίου 1987, τόμ. Α' - Β'. Αθήνα: Ι.Α.Ε.Ν.-Γ.Γ.Ν.Γ.

Βιβλιογραφία

- Ράσης, Σπ., 2004. *Τα Πανεπιστήμια χθες και σήμερα. Συμβολή στην Ιστορία της Εκπαίδευσης: Η Αγγλοσαξονική εμπειρία*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Ρήγος, Άλκ., 2000. *Πανεπιστήμιο. Ιδεολογικός ρόλος και λόγος. Από το Μεσαίωνα στη Νεωτερικότητα*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Σιμενή, Π., 2004. Η υποδοχή της ίδρυσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. στο: Σ. Μπουζάκης, *Ιστορικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 227-240.
- Σιμενή, Π., 2008. *Μεταρρύθμιση και αντίδραση. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών απέναντι στις εκπαιδευτικές αλλαγές (1899-1926)*. Αθήνα: Gutenberg.
- Σκαρπαλέζος, Α., 1964. *Από την ιστορίαν του Πανεπιστημίου Αθηνών (ιστορικά κείμενα και ιστορικά στοιχεία)*. Αθήναι: Χαραλ. Λ. Συνοδινού Έ.Ε.

Βιβλιογραφία

- Τερζής, Ν. Π., 2006. *Η παιδαγωγική του Αλέξανδρου Π. Δελμούζου. Συστηματική εξέταση του έργου και της δράσης του*. Θεσσαλονίκη : Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Τερζής, Ν. Π., 1993. Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. στο: Τερζής, Ν. Π., 1993. *Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση Πρόγραμμα και πραγματικότητα – πράγματα και πρόσωπα*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, σσ. 148-169.

Βιβλιογραφία

- Τερζής, Ν. Π., 2002. Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Από την ίδρυσή του ως τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου. στο: *Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, περίοδος Β΄, τχ. 12, Θεσσαλονίκη: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σσ. 11-18.
- Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 2000. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Φούκας, Β., 2005. *Η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα (1837-1910): αναζητήσεις, θέσεις, προοπτικές*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Βιβλιογραφία

- Φούκας, Β., 2010. *Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Σπουδές, σπουδαστές και σπουδάστριες κατά την περίοδο του μεσοπολέμου (1926-1940)*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Φούκας, Β., 2011. Η διδασκαλία της Ιστορίας στις Φιλοσοφικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου: Μια ιστορικο-συγκριτική προσέγγιση. στο: *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, τχ. 9, σσ. 95-122.
- Φούκας, Β., 2011. Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από την ίδρυσή της έως τη Μεταπολίτευση: Πρόσωπα και προγράμματα, συνέχειες και ασυνέχειες. στο: Σ. Μπουζάκης, *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις*, τόμ. Β': Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-2010. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 485-509.

Ζ. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριών

Για την αξιολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών, που έχουν επιλέξει το σεμινάριο Π 1507, θα συνυπολογιστούν:

- α) η παρουσία τους στα σεμινάρια (οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές),
- β) η συμμετοχή τους και οι κριτικές παρεμβάσεις τους στη διάρκεια του σεμιναρίου (10%),
- γ) η εκπόνηση (25%) και προφορική υποστήριξη της εργασίας τους (15%) και
- δ) η επίδοσή τους στη γραπτή εξέταση (50%), στο τέλος του εξαμήνου. Οι εξετάσεις θα γίνουν με ανοιχτές σημειώσεις.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Φλωρεντία Αντωνίου
Θεσσαλονίκη, χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

